Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ НА ПОЛОШКИ ПЛАНСКИ РЕГИОН
Адреса: Ул. Његошева 2 1200 Тетово Р. Македонија

QENDRA PËR ZHVILLIM TË RAJONIT PLANOR TË POLLOGUT
Adresa: Rr. Njegoshevа 2 1200 Tetovë R. Maqedonisë

Tel: +389 (0) 44 618 062; www.rdcpolog.mk; e-mail: info@rdcpolog.mk

Управување со цврст отпад во Полошкиот регион, Република Северна Македонија, фаза I

Подобрување на услугите за управување со цврст отпад во Полошкиот регион, Република Северна Македонија

– ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ –

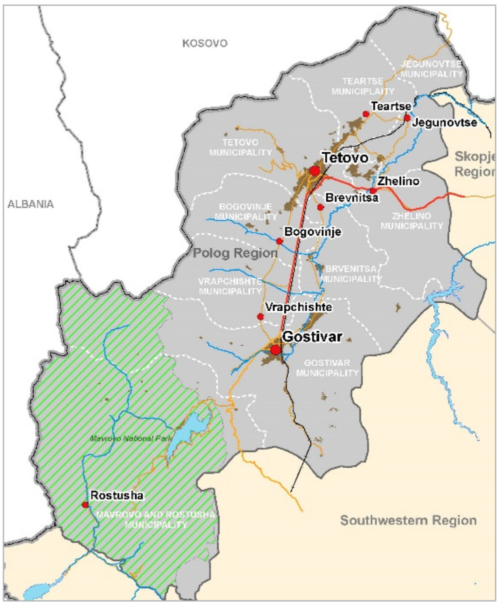

Октомври 2021

INFRASTRUKTUR & UMWELT
Professor Böhm und Partner

Julius-Reiber-Strasse 17
64293 Darmstadt
Germany

www.iu-info.de

SEHLHOFF GMBH
INGENIEURE + ARCHITEKTEN

Industriestraße 10
84137 Vilsbiburg
Germany

www.sehlhoff.eu

BAR
Engineering Consulting Environment
E.C.E.

Naroden Front 11/1-4
1000 Skopje
Macedonia

www.barece.com.mk

СОДРЖИНА

1 Вовед **1**

2 Цели на ПВЗС **3**

3 Позадина **4**

3.1 Регионална санитарна депонија (Проект) 4

3.2 Проектна област 6

4 Правна рамка и програма на политики за вклучување на засегнатите страни **9**

4.1 Правна рамка на Република Северна Македонија 9

4.2 Меѓународна програмска рамка 10

5 Идентификација на засегнатите страни од проектот и методи на комуникација **13**

6 Вклучување на засегнатите страни до денес **14**

7 Акционен план за вклучување на засегнатите страни **17**

8 Програма за објавување информации и вклучување на засегнатите страни **25**

8.1 Проектна документација за ОВЖС - Објавување и консултации 25

8.2 Вклучување на засегнатите страни во текот на животниот век на проектот 26

8.3 Информации обезбедени од Изведувачот 27

8.4 Официјално барање за информации 27

8.5 Мерки за КОВИД-19 за време на вклучувањето на засегнатите страни 28

9 Механизам за поплаки **30**

10 Следење и известување **33**

11 Контакт детали и одговорност при спроведување **34**

12 Анекси **35**

12.1 Анекс 1: Засегнати страни на проектот 36

12.2 Анекс 2: Образец за јавни жалби 39

ЛИСТА НА ТАБЕЛИ

Табела 1 Резиме на вклучувањето со засегнатите страни до денес 14
Табела 2 Акционен план за вклучување на засегнатите страни (групи на засегнати страни, методи и активности за комуникација и индикативно време) 17
Табела 3 Засегнати страни на проектот 36

ЛИСТА НА СЛИКИ

Слика 1 Проект на регионална санитарна депонија 5
Слика 2 Локација на проектот 6
Слика 3 Процес на поплаки 31

КРАТЕНКИ

КОВИД-19	Болест предизвикана од новиот коронавирус САРС-КоВ2
ГО	Граѓански организации
ЦРППР	Центар за развој на Полошкиот плански регион
ОВЖС	Оцена на влијанието врз животната средина
ЕСИА	Оценка на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти
ЕСС	Стандарди за животна средина и социјални стандарди
ЕУ	Европска унија
ЕБОР	Европска банка за обнова и развој
ВРСМ	Влада на Република Северна Македонија
HIV/AIDS	Вирус на хумана имунодефициенција
ИУО	Интегрирано управување со отпад
ЈМПУО	Јавно меѓуопштинско претпријатие управување со отпад
МЖСП	Министерството за животна средина и просторно планирање
НВО	Невладини организации
НТР	Нетехничко резиме
СЛ	Службен весник
ПЛП	Погодени лица од проектот
ЈП	Јавно претпријатие
ПО	Сопственик на проектот
ПР	Барање за изведба
ЕУП	Единица за управување со проекти
РАП	Акционен план за раселување
РПУО	Регионален план за управување со отпад за полошкиот регион
СОЖС	Стратешка оценка на животната средина
ПВЗС	План за вклучување на засегнатите страни
ПЗ	Проектна задача
UNECE	Економска комисија на Обединетите нации за Европа

1 Вовед

Планот за вклучување на засегнатите страни (ПВЗС) е да обезбеди основа за ангажирање и консултации со засегнатите страни за време на подготовката на Студија за оцена на влијанието врз животната средина и социјалните влијанија (ОВЖС) за „Изградба на санитарна депонија за неопасен комунален цврст отпад, Русино, Општина Гостивар“.

ПВЗС, како составен дел на ОВЖС, е развиен во рамките на *Проектот за управување со цврст отпад во Полошкиот регион* (во натамошниот текст „проект УЦО“) финансиран од Швајцарскиот државен секретаријат за економски прашања SECO, а поддржан од INFRASTRUKTUR & UMWELT, во конзорциум со SEHLHOFF и БАР Е.Ц.Е. Проектот го спроведуваат деветте општини од полошкиот регион претставени од Центарот за развој на Полошкиот регион како договорен орган. Планирано е да се спроведе во две последователни фази. Во моментов, Фазата I е во тек, обезбедувајќи техничка помош за развој на рамковните услови за интегриран систем за управување со отпад (ИСУО) во регионот, вклучително и подготовка на проектна документација и документи за одобрување на регионални инвестициски мерки што треба да се спроведат во следната фаза II - како на пр. предвидената регионална санитарна депонија на постојната локација Русино (во натамошниот текст „Проект“).

Овој ПВЗС е во согласност со Барањата за изведба на Европската банка за обнова и развој (ЕБОР), Политиката за информации од јавен карактер на ЕБОР и најдобрата меѓународна практика со цел да се подобрат информациите за јавноста и постапките за вклучување на засегнатите страни. Подготвен е да ги идентификува и анализира релевантните засегнати страни, да гради и одржува конструктивни односи со текот на времето со засегнатите страни погодени или заинтересирани за спроведување на санитарна депонија за неопасен комунален цврст отпад, Русино, општина Гостивар.

ПВЗС дава преглед на националното законодавство, барањата на ЕБОР, директивите на Европската унија (ЕУ) и меѓународната најдобра практика во врска со откривање информации. ПВЗС, исто така, ја презентира планираната програма за навремени консултации и вклучување на засегнатите страни во проектот.

Процесот на вклучување треба да ги идентификува сите засегнати страни, да биде инклузивен и, доколку е соодветно, да развие различни и/или одделни форми на вклучување во случај на различна возраст, пол, етничка припадност и

идентификувани културни групи. ПВЗС ќе се спроведува во текот на целиот животен циклус на Проектот, затоа треба да се прегледува и ажурира периодично и во согласност со новите активности, промените во проектната документација на проектот и новоидентификуваните засегнати страни.

Адреса: Ул. Његошева 2 1200 Тетово Р. Македонија
Adresa: Rr. Njegosheva 2 1200 Tetovë R. Maqedonisë
Tel: +389 (0) 44 618 062; www.rdcpolog.mk; e-mail: info@rdcpolog.mk

2 Цели на ПВЗС

Главната цел на ПВЗС е да се обезбеди конзистентен, сеопфатен, координиран и културолошки соодветен пристап за консултации со засегнатите страни и објавување на информации. Главните цели на вклученоста на засегнатите страни се да:

- Обезбеди соодветна и навремена информација за лицата погодени или веројатно засегнати од Проектот или кои можат да имаат интерес за депонијата или кои имаат влијание врз Проектот. ПВЗС треба да обезбеди форуми и можности засегнати групи да ги искажат своите грижи и мислења;
- Осигурување дека коментарите и искажаните грижи да се добијат навремено, со цел да бидат земени предвид во текот на процесот на донесување одлуки;
- Воспоставување на ефективна комуникација и соработка а со тоа да ја олеснат и помогнат во дбивање на поддршката на заедницата, и
- Воспоставување ефикасни механизми за поплаки и медијација со цел да се интервенира во случај на спор, истиот да се реши и затвори, или пак да се минимизира бројот на случаи упатени до судските органи.

Овој ПВЗС го опишува пристапот во соработката со засегнатите страни, кој треба да се одржува во фазите на прет-изградбата, изградбата и оперативните активности.

3 Позадина

Проектот за управување со цврст отпад (УЦО) поддржува имплементација на новата регулатива за отпад во Полошките општини и подобрување на организацијата на регионалните и локалните системи за отстранување на отпад. Тој е дизајниран да обезбеди напредни решенија за управување со отпад, засновани на концептите и стандардите наведени во националното законодавство и политика за управување со отпад, во согласност со патоказот за пристапување во ЕУ.

Во рамките на оваа тековна фаза, проектот ја поддржа подготовката на Регионалниот план за управување со отпад за Полошкиот регион (РПУО), наведувајќи како општините во Полошкиот регион имаат намера да го подобрат управувањето со цврстиот отпад генериран во регионот. Следствено, проектот ја поддржа подготовката за стратегиска проценка на животната средина за СОЖС и Студијата за изводливост за инвестициските мерки што треба да се спроведуваат во последователна фаза на проектот, меѓу другите активности.

Врз основа на Студијата за изводливост, проектот ќе подготви ОВЖС Студија за изградба на регионална санитарна депонија за неопасен комунален цврст отпад, лоцирана во Русино на територијата на Општина Гостивар. Овој документ, ПВЗС е придружен документ на ОВЖС.

3.1 Регионална санитарна депонија (Проект)

Според проектната програма (поглавје 2.3) *„местото за депонија кај Русино е назначено место (како што е предвидено со Националниот план за управување со отпад) за регионалната санитарна депонија“*.

Новата санитарна депонија има за цел да им служи на потребите на деветте општини од Полошкиот регион[1]. Ќе се наоѓа на врвот на постојната депонија (со тоа и на постојното тело за отпад) и ќе биде наменета за отпад од домаќинства , односно само неопасен отпад.

Од гледна точка на Планот за вклучување на засегнатите страни, презентираните активности ќе бидат насочени пред се на луѓето погодени од проектот во општина Гостивар и, во помала мера, населението на другите општини во полошкиот регион бидејќи влијаниата од Проектот ќе делуват само посредно.

[1] Општините од полошкиот регион се Маврово и Ростуше, Тетово, Гостивар, Врапчиште, Боговиње, Брвеница, Желино, Тетово, Јегуновце, Теарце

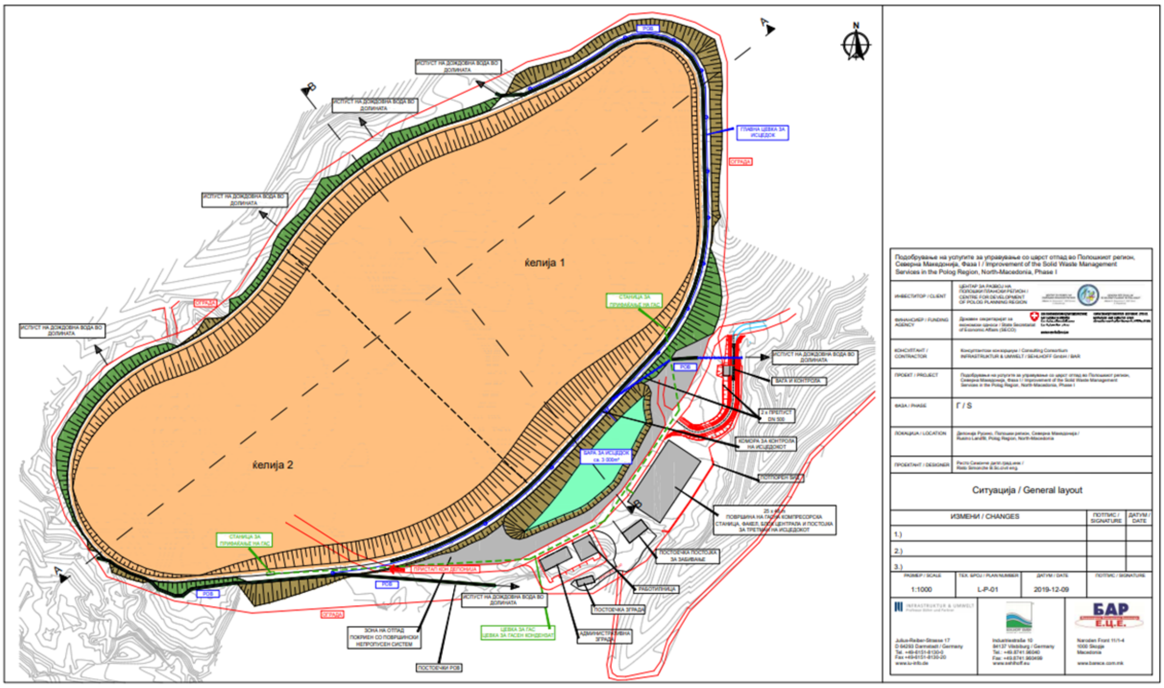

Слика 1 Проект на регионална санитарна депонија

Според РПУО, животниот век на новата депонија е дефиниран да биде околу 10 години, со што му се потребни вкупни капацитети од околу 1.000.000 m³. Депонијата е дизајнирана да се состои од две фази на градење (ќелии). Првата ќелија ќе има живот од 5.5 години, а втората ќе има 4.5 години. Оваа временска рамка може да се промени. Во тој случај, ПВЗС ќе биде ревидирана соодветно.

Максималната висина изнесува околу 20 m. Максималната должина во областа на отстранување изнесува околу 490 m (од југо-запад кон северо-исток); максималната ширина е околу 220 m. Заради ограничената површина и стрмните падини кон долината не е обезбеден обиколен пат околу депонијата.

Новата санитарна депонија ќе се гради над постојното тело за отпад. За да се дозволи основната конструкција за запечатување, паралелно со потребното полнење на отпад, проектот сметаше на преостанат волумен на отпад од 150,000 m³, кој сè уште може да се исфрла на постојната локација сè додека не се пушти во употреба новата депонија (се претпоставува за 2023 година).

За инфраструктурни објекти, достапна е само областа покрај пристапниот пат. Целиот простор за депонија ќе биде ограден, а влезот ќе биде контролиран од порта за да се избегне неконтролиран пристап на камиони до локацијата.

3.2 Проектна област

Проектната област е локација на сегашната депонија Русино. Е позиционирана на дистанца од околу 8 км јужно од Гостивар и на надморска висина од 800 м во падината на планина Буковиќ. Цела територија на депонијата административно припаѓа во општина Гостивар и поради ова основните социјални податоци и статистика представени подолу, се однесуваат на општина Гостивар.

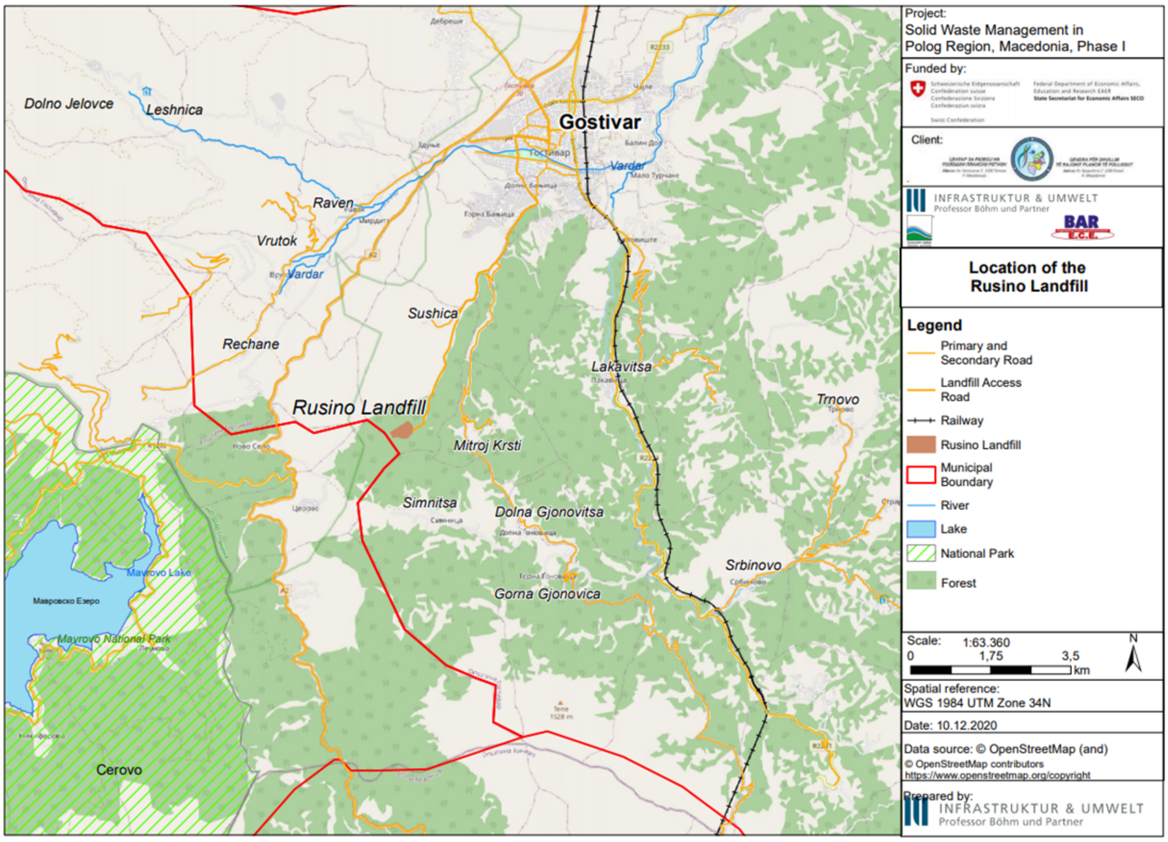

Слика 2 Локација на проектот

Според пописот на населението во 2002 година, општина Гостивар има 81,042 жители од кои 40,535 жени и 40,507 мажи. Општината има 35 населени места. Прогнозата на населението покажува дека до 2032 година населението ќе се зголеми до 86,713, додека до 2042 година населението во општина Гостивар ќе достигне 88,432 жители.

Преовладувачката употреба на земјиштето е земјоделски/обработливи парцели и градини, ливади и пасишта. Според достапните информации, поголемиот дел од земјиштето е во приватна сопственост и приходот генериран од користењето на земјиштето е важен извор на буџетот на домаќинствата, бидејќи е примарен (со

продажба на производите) или секундарен, како и потрошувачката на земјоделски производи за лична употреба.

Нивото на образование на населението[2] е со завршено основно образование (53%) и средно и терцијарно образование (25%), додека верската припадност е претежно муслиманска (78%) и православна христијанска (22,7%). Поголемиот дел од населението, т.е. 66.68% се од албанска етничка припадност, додека 19.59% припаѓаат на македонска етничка група и турска (9.86%).

Извор на приход на населението се вработувања, семејно земјоделско производство и, како трета категорија, социјални трансфери, пензии и дознаки. Економската слика на општина Гостивар покажува разновидна структура на економијата. Доминираат малите и средни претпријатија: тие сочинуваат над 90% од вкупниот број на претпријатија и обезбедуваат најголем дел од вработувањата.

Бројот на невработени лица кои активно бараат вработување е 7,025 од кои 3,678 се машки и 3,347 се жени

Што се однесува до објектите и услугите, целата општина е покриена со здравствената мрежа организирана во три организациони единици: Јавно здравство; Болница; Општи услуги. Слично на тоа, услугите за образование се обезбедуваат на три нивоа на образование од 11 основни и 4 средни училишта. Високото образование е обезбедено од два приватни и еден државен универзитет. Патната мрежа е добро развиена и присутни се сите четири категории патишта и тие ја поврзуваат општината со главните регионални и културни центри. Телекомуникациите вклучуваат радио, телевизија, фиксни и мобилни телефони и Интернет. Телевизијата е најпопуларниот медиум во земјата и општина Гостивар е добро покриена со програми за ТВ и радио станици. Пенетрацијата на Интернет е висока, а социјалните медиуми се моќна комуникација и има 1.10 милиони корисници на социјални медиуми во Северна Македонија во јануари 2020 година.

Што се однесува до причините за смрт, најголеми за општина Гостивар се кардиоваскуларните заболувања и пандемија на КОВИД-19, како што причината за смрт од вирусот се зголемува во целата земја. Нема специфични студии што би ја истражувале меѓусебната поврзаност на влијанијата од постојната депонија Русино и здравствената состојба на погодената популација.

[2] Статистичките информации се добиени од Државниот завод за статистика, Попис на населението 2002 година.

Ранливи групи[3] идентификувани на ниво на земја и во општина Гостивар се: Многу сиромашни, домаќинства со двајца возрасни со три или повеќе зависни деца, самохран родител со зависни деца, лица со попреченост, лица со социјална помош. Долгорочни невработени, млади луѓе, жени и невработени мајки на многу деца/самохрани мајки и етнички малцинства - ромска заедница.

Ранливите групи за овој проект се многу сиромашни лица, лица кои се корисници на социјална помош и етнички малцинства - ромска заедница. Специфична ранлива група се неформалните собирање на отпад. Претставниците на оваа група главно се од ромската заедница, кои живеат во субстандардни услови и ја остваруваат својата егзистенција со собирање/одвојување на отпадот и продавање на истиот заради рециклирање. Број на засегнати лица од оваа група е 30.

[3] Според ЕБОР „Животна средина и социјална политика“ (2014 година) „ранливи групи се однесува на луѓе кои, според полот, идентитетот, сексуална ориентација, религија, етничка припадност, статус на домородно население, возраст, попреченост, економски неповолност или социјален статус може да бидат под негативно влијание на влијанијата на проектот отколку другите и кои можат да бидат ограничени во нивната способност да имаат или да стекнат предност на придобивките од проектот. Ранливи индивидуи и/или групи исто така може да вклучуваат, но не ограничувајќи се на, луѓе што живеат под линијата на сиромаштија, бездомниците, старите лица, жените и децата со глава на домаќинства, бегалци, внатрешно раселени луѓе, етнички малцинства, заедници зависни од природни ресурси или други раселени лица кои не можат да бидат заштитени преку националното законодавство и / или меѓународното право “.

4 Правна рамка и програма на политики за вклучување на засегнатите страни

Вклучувњето на засегнатите страни за Проектот ќе ги следи националните законски барања во Република Северна Македонија, како и применливите барања на ЕБОР. Овие се сумирани подолу.

4.1 Правна рамка на Република Северна Македонија

Устав на Република Северна Македонија (Службен весник (Службен весник) бр. 08-4642-17.11.1991) Член 16 гарантира „пристап до информации и слобода на прием и пренесување на информации“.

Законот за животна средина (СВ бр. 53/2005 и измени и дополнувања во 99/18) ги обврзува властите да продолжат со јавните консултации и објавување на документи за време на спроведувањето на процесот на оцена на влијанието врз животната средина. Пропишаните чекори и барања за овие активности се следни:

- Јавноста е информирана за деталите со објавување на нацрт планот/документот (каде што печатената копија е достапна за преглед, датумите и времето кога може да се разгледаат) преку медиумите; граѓаните/организациите се поканети да испраќаат коментари и/или да присуствуваат на јавни консултации. Според членот 69 на овој закон, периодот на објавување е 30 дена;
- Јавните консултации се одржуваат на соодветно локално место и се презентира планот/документот;
- Коментарите добиени од сите засегнати страни се обработуваат, а планот/документот се ревидира за да ги одрази истите.

Овој закон е усогласен со Acquis Communautaire, додека единствената разлика на овој закон наспроти барањата на меѓународните финансиски институции се поврзани со периодот на објавување. Имено, за најновите потребни се 120 дена на периодот за објавување за проект од категорија А, а санитарната депонија Русино е во оваа категорија.

Законот за урбанистичко и просторно планирање (СВ. Бр. 199/14, со најновите измени и дополнувања во 163/16) бара континуирано информирање и консултација со јавноста во текот на целиот процес на развој и усвојување на документи за урбанистичко и просторно планирање;

Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (СВ бр. 13/06, вклучувајќи измени и дополнувања до СВ. Број 98/19) им овозможува на физички и правни лица да добиваат информации од државните и општинските тела и сите други што вршат јавни функции.

Архуската конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во донесувањето одлуки и пристап до правда за еколошки прашања ратификувана од земјата во 1999 г. дава права на јавноста во врска со пристапот до информации, учеството на јавноста и пристап до правдата, во владините процеси за донесување одлуки во врска со локалното, националното и прекуграничното опкружување. Членот 2 (в) од Конвенцијата вели дека Конвенцијата се однесува не само на владата на сите нивоа, туку и на „сите други физички или правни лица кои имаат јавни одговорности или функции или обезбедуваат јавни услуги во врска со животната средина, под контрола на [јавен орган] “. Во согласност со Конвенцијата, од Компанијата се бара да: одговори на барањата од јавноста за информации за животната средина (секој припадник на јавноста може да поднесе барање, без оглед на државјанството, националноста или живеалиштето); редовно собираат и објавуваат информации за животната средина на јавноста и ја известуваат јавноста дека информациите се достапни; и обезбедуваат информации за итни случаи.

4.2 Меѓународна програмска рамка

Постојат неколку меѓународни институции кои имаат усвоено сеопфатна рамка што им помага подобро да управуваат со еколошките и социјалните ризици од проектот, а во рамките на нив и барањата вклучуваат објавување на информации и вклучување на засегнатите страни. На пример, Програмата за развој на Обединетите нации ги разви своите социјални и еколошки стандарди[4] и упатството за учеството на засегнатите страни[5]. Исто така, Светска банка во 2018 година ја започна својата еколошка и социјална рамка, која ги вклучува нејзините десет еколошки и социјални стандарди[6] (ЕСС), кои ги утврдуваат барањата што се применуваат на земјите кои позајмуваат. Меѓу овие стандарди е и ЕСС 10 за вклучување на засегнатите страни и објавување на информации[7].

Земајќи ја предвид заложбата на Република Северна Македонија кон процесот на интеграција во Европската унија, општата цел на швајцарскиот ангажман според „Швајцарска стратегија за соработка Македонија 2017-2020“ ... да ја поддржи Македонија во нејзините реформи за да ги исполни европските стандарди и да изгради социјално-инклузивна демократија и пазарна економија, истовремено

4 https://www.undp.org/content/undp/en/home/accountability/social-and-environmental-responsibility/social-and-environmental-standards.html

5 https://info.undp.org/sites/bpps/SES_Toolkit/SES Document Library/Uploaded October 2016/Final UNDP SES Stakeholder Engagement GN_Oct2017.pdf

6 https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards

7 http://pubdocs.worldbank.org/en/837721522762050108/Environmental-and-Social-Framework.pdf#page=111&zoom=80

обезбедувајќи здраво управување со природните ресурси."[8] и имајќи предвид дека SECO како донатор на проектот УЦО нема свои специфични барања за социјалните и еколошките стандарди, овој план за вклучување на засегнатите страни ќе ги следи, во рамките на можностите, барањата на Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) за откривање информации и ангажирање на засегнати страни.

Придржувањето кон барањата на меѓународните финансиски институции, како што е ЕБОР, може да ги поддржи изгледите на Република Северна Македонија да најде донатор што ќе го финансира спроведувањето на Проектот за санитарна депонија Русино.

Подолу се опишани барањата за објавување на информации на ЕБОР и за вклучување на засегнатите страни.

Барања за работа на ЕБОР (ПР) 10: Објавување на информации и ангажирање на засегнати страни ја препознава важноста на отворено и транспарентно вклучување помеѓу клиентот, неговите работници, локалните заедници директно погодени од проектот и другите засегнати страни како основен елемент на добра меѓународна пракса и корпоративно граѓанство. Ангажирањето на засегнатите страни вклучува идентификување и анализа на засегнатите страни, планирање на ангажманот на засегнатите страни, објавување на информации, консултации и учество, механизам за поплаки и тековно известување до релевантните засегнати страни.

Сумирано, следниот проект за вклучување на засегнатите страни е применлив за Проектот:

- Идентификација на групите на засегнати страни во проектот: Идентификација на засегнатите страни, вклучително и членови на јавноста кои би можеле да бидат засегнати од проектот – во текот на фаза на изградба и работење на Проектот.
- Процес на вклучување на засегнатите страни и објавување на информации: Во текот на оваа фаза, потребно е да се осигура дека идентификуваните засегнати страни се соодветно ангажирани за еколошки и социјални прашања што можат потенцијално да ги засегаат
- Значајна консултација: Процесот на консултации ќе се заснова на објавување на информации релевантни за проектните активности и операции. Процесот на консултации треба да се преземе на начин што е инклузивен и културолошки соодветен за сите засегнати страни.

---

[8] https://www.eda.admin.ch/dam/deza/en/documents/laender/Cooperation-Strategy-Macedonia_EN.pdf, p. 11

- Механизам за поплаки: Одржување процес на поплаки кој е лесно достапен и постапува на брз и доследен начин. Преку овој меанизам пошироката јавност и другите засегнати страни можат да искажат загриженост и покренат поплаки.

Според ПР 10, ЕБОР бара ангажманот на засегнатите страни да е тековен процес кој вклучува:

- Јавно објавување на соодветни информации за да се овозможи значителна консултација со засегнатите страни;
- Значајна консултација со потенцијално погодените страни; и
- Постапка или политика со која луѓето можат да даваат коментари или поплаки (механизам за поплаки).

5 Идентификација на засегнатите страни од проектот и методи на комуникација

Процесот на идентификација на засегнатите страни има за цел да утврди кои поединци и организации можат да бидат директно или индиректно, позитивно или негативно под влијание на Проектот и да ги пренесе до првата линија на информации. За таа цел, земени се предвид следниве аспекти:

- Потенцијални влијанија од Проектот за време на изградбата и работењето,
- Начини на вклучување на засегнатите страни во согласност со националните закони и стандардите на ЕБОР,
- Идентификација на лица/заедници кои можат да бидат директно или индиректно погодени од можните влијанија кои произлегуваат од спроведувањето на Проектот, како и ранливите/маргинализираните групи за кои треба посебен напор за нивно вклучување,
- Идентификација на лица/заедници кои поддржуваат или се спротивставуваат на промените заради активности на Проектот,

Со цел на идентификувње на соодветни методи на ангажирање со различните засегнати страни, тие се групирани во следните категории:

- Заинтересирани страни: Институции директно вклучени во спроведувањето на Проектот и засегнати страни со специфични интереси во Проектот, кои исто така имаат можност да влијаат на дизајнирањето и крајниот исход на Проектот, тука се вклучени невладини организации во различни области на активности и други граѓански организации
- Национални владини институции
- Институции на регионална и локална самоуправа
- Засегната страна: Поединци, домаќинства и деловни субјекти, сопственици на земјиште, кои ќе бидат засегнати од активностите на Проектот, претставници на заедницата кои поради возраст, попреченост, ниво на образование, етничка припадност, социјален или економски статус, може да имаат потешкотии во вклучување со проектот, итн.
- Ранлива група (групи) погодени од Проектот.

Активностите за вклучување на засегнатите страни ќе бидат во тек во текот на идното планирање, изградба и работење на Проектот.

6 Вклучување на засегнатите страни до денес

Проектот се спроведува во Полошкиот регион од есента 2018 година. Работата на ОВЖС за регионалната санитарна депонија Русино започна во летото 2020 година.

Досега беа користени различни методи за вклучување со засегнатите страни, кои вклучуваат:

- Средби и работилници со владините органи;
- Состанок на еден со еден и мала група на лица засегнати од проектот;
- Средби со засегнати заедници;
- Информации во печатени и онлајн медиуми (вклучително и социјални медиуми).

Табелата подолу го сумира вклучувањето на засегнатите страни преземен до денес.

Табела 1 Резиме на вклучувањето со засегнатите страни до денес

Засегната страна	Датум	Начин на ангажман / место	Резиме на активности за ангажман / отворени клучни прашања
Активности за вклучување преземени како дел од управувањето со цврст отпад во Полошкиот регион (индиректно и за регионалната санитарна депонија)			
МЖСПП	Континуирано	Состанок	Дискусии за целите на проектот, стратешкиот пристап и плановите за спроведување.
Центар за развој на Полошкиот регион (ЦРПР)	Континуирано од започнувањето на проектот во 2019 година	Состанок	Редовни состаноци за напредокот на проектот и следните чекори
Активности за вклучување преземени за ОВЖС **на регионалната санитарна депонија**			
Ранливи групи	21.02.2020	Состанок / посета на локацијата Русино	Консултации со претставници на неформални собирачи на отпад ангажирани во сепарација на отпад за да се разбере влијанието на проектот врз оваа група на засегната страна
Општина Гостивар	30.06.2020	Јавна дебата / Гостивар	Средба со засегнати претставници од проектот и други клучни чинители со цел да се разговара: • Барање на МЖСПП да даде мислење за доставената намера за спроведување на проектот
Општина Гостивар	17.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со градоначалникот на општина Гостивар и претставници на администрацијата со цел: • да ги соберат ставовите за Проектот • да ги разберат и да се согласат за најдобриот пристап кон вклучувањето на засегнатите страни; • собирање основни информации за животната средина и социјалното влијание

Засегната страна	Датум	Начин на ангажман / место	Резиме на активности за ангажман / отворени клучни прашања
Претпријатие за водоснабдување и управување со отпад во Гостивар	20.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со претставници на претпријатието за водоснабдување и управување со отпад со цел: • собирање информации во доменот на нивното работење • идентификување проблеми и можни интеракции со Проектот;
Регионална канцеларија на Национални шуми (јавно претпријатие)	20.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со претставници на Регионалната канцеларија на Национални шуми со цел: • да се соберат своите ставови за Проектот • да се идентификуваат проблеми и можни интеракции со Проектот; • Дискусија за можната вклученост во промоција на проектот и форми на ангажирање
Претставници на деловниот сектор	21.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со претставници на деловниот сектор со цел: • да се соберат информации во доменот на нивното работење; • да се соберат основни податоци; • идентификување на проблеми и можни интеракции со Проектот
Претставници на граѓанските организации (ГО) и неформална група на граѓани	21.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со претставници на граѓански организации и неформална граѓанска група која се залага за прашања од животната средина, со цел: • да се соберат своите ставови за Проектот • да се разберат нивните грижи и двоумења, доколку ги има; • да се соберат информативни форми и методи на интеракција со проектот
Претставници на граѓанските организации кои ги застапуваат жените	22.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со претставници на ГО кои се залагаат за правилни прашања на жените со цел: • да се соберат нивните своите ставови за Проектот • да се разберат нивните грижи и двоумења, доколку ги има; • да се соберат информативни форми и методи на интеракција со проектот
Претставници на граѓанските организации кои претставуваат ранлива група / неформални собирачи на отпад (ромско население)	22.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со претставници на ГО кои се залагаат за вклучување на ранливите групи / ромско население со цел: • да се соберат нивните ставови за Проектот • да се разберат нивните грижи и двоумења, доколку ги има; • • да се соберат информативни форми и методи на интеракција со проектот

Засегната страна	**Датум**	**Начин на ангажман / место**	**Резиме на активности за ангажман / отворени клучни прашања**
Претставници на неформалните собирачи на отпад	23.07.2020	Состанок / Гостивар	Состанок со група неформални собирачи на отпад со цел да ги разберат нивните ставови за проектот, потенцијалните влијанија (позитивни или негативни), идентификување на мерките за ублажување и дефинирање на најдобрата форма за континуиран ангажман со проектот
Претставници на сопствениците на земјиштето	23.07.2020	Состанок / Гостивар	Средба со група сопственици на земјиште со цел да ги разберат нивните ставови за проектот, потенцијалните влијанија (позитивни или негативни), идентификување на мерките за ублажување и дефинирање на најдобрата форма за континуиран ангажман со проектот
Претставници на институциите на локалната и централната власт	Март - септември 2020	Телефон, електронска и директна интеракција	Комуникација со претставници на општина Гостивар, општинска администрација и претставници на институции од централно ниво со цел да се соберат податоци потребни за социјална основа.
Претставниците на Стоп Русино	13.08.2020	Состанок	Средба со претставници на Стоп Русино
Претставниците на Стоп Русино, градоначалници на полошките општини	14.08.2020	Состанок	Средба со претставници на на Стоп Русино и Полошките градоначалници
Претставниците на Стоп Русино	21.08.2020	Состанок / неформална јавна дебата	Средба / неформална јавна дебата со претставници на Стоп Русино

7 Акционен план за вклучување на засегнатите страни

Табела 2 Акционен план за вклучување на засегнатите страни (групи на засегнати страни, методи и активности за комуникација и индикативно време)

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
Локални засегнати страни					
1	Луѓе погодени од проектот: a) Сопственици и корисници на земја во рамките на проектната локација b) Жители на населените места во близина на Депонијата	Приватни сопственици на имотни парцели засегнати со проектот. Претставници на компании со право на користење на земјата. Водачи / претставници на локалните заедници (наведени подолу) (т.е. локална месна заедница) Гостивар, Горна Бањица, Долна Бањица, Сушица, Горна Ѓоновица, Долна Ѓоновица, Беловиште	• Покана за давање коментари и учество на јавна расправа за ОВЖС студијата • Информации за природата на проектот, времетраењето на проектот, потенцијалните влијанија врз животната средина, социјалните и економски влијанија. • Механизми за поплаки и жалби.	• Информации за ОВЖС Извештајот и презентирање на објавената на веб-страницата на ЦРППР: https://rdcpolog.mk/. • Директни информации преку општина Гостивар. • Состанок за јавно сослушување во општинските простории или кој било друг јавен објект • Состаноци со постојните структури на заедницата, како што се Советите на локалните соседни заедници.	**Ангажман пред изградбата** за презентација на ОВЖС студијата **Ангажмани пред и за време на изградбата.** **За време на работата на депонијата**: ангажманот ќе продолжи од крајот на изградбата.

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
2	Ранливите и маргинализираните групи во Проектот засегнати локални заедници / села:	Потенцијални групи идентификувани до денес: • Ромско население ангажирано како неформален собирач на отпад чиј пристап до депонија ќе биде забранет и со тоа ќе се влијае на изворот на приход • Други ранливи и маргинализирани групи ќе бидат додадени како што ќе се идентификуваат во следните фази од спроведувањето на проектот	• *Како што е наведено за групата бр. 1 погоре* - плус да се применуваат насочени методи на ангажирање за потенцијално ранливи и маргинализирани групи за да имаат пристап до информациите за проектот и да можат да учествуваат во процесот на вклучување. Целта е да се обезбеди таквите групи да не бидат непропорционално погодени од Проектот и да се идентификуваат и да се применат специфични мерки за помош доколку е потребно.	ПО (и Изведувачот за време на изградбата) ќе усвои насочени мерки за да се вклучат во потенцијално ранливите и маргинализирани групи. Методите ќе вклучуваат: • Специфични состаноци во фокус-група со неформални собирачи на отпад - т.е. Лицето (ата) за контакт со проектот при ЕУП ќе преземе директни ангажмани со претставници на оваа ранлива група и особено во врска со ефектите врз нивните приходи и благосостојба со цел да се идентификува дополнителна помош. • Соодветни културолошки механизми и пристапи за вклучување на жени во селата кои можеби не сакаат да присуствуваат на јавни состаноци или	*Како што е наведено за Група 1.*

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
				да патуваат во други села	
3.	Бизниси / компании	Локални компании – *идентификувани до денес од дискусиите со општините и посетите на локацијата:* • Компанија Расим Транс” • “Fejzi-Co” Активни деловни субјекти во индустрискиот сектор во Гостивар и Тетово • “Вардар доломити” • “Дино Продакшен” • “Циглана Гостивар” • “Југохром Ferroalloys” • “Ренова”	• Информации за почеток на градежните активности. • Дискусија за потенцијалните влијанија врз деловната трговија, отстранувањето на индустрискиот отпад и можностите за соработка и партнерство со Изведувачот одговорен за спроведувањето на Проектот.	• Покана на компаниите да присуствуваат на состанокот за јавна расправа, • Информации за проектот (на пр. НТР, ОВЖС, ПВЗС) објавени на веб-страницата на ЦРППР: https://rdcpolog.mk/ и (по избор) веб-страница на општина Гостивар: http://gostivari.gov.mk/	**Ангажман пред изградбата** со информации поврзани со ОВЖС студијата **Ангажмани пред и за време на изградбата:** *По започнувањето на втората фаза од проектот и градежните работи.* **За време на работата на депонијата**: ангажманот ќе продолжи од крајот на изградбата.
Локални власти:					
4.	Локални услуги	За општина Гостивар бидејќи градежните работи ќе бидат на	• Подигање на свеста на засегнатите страни од Проектот.	• Информации за проектот (на пр. НТР, ОВЖС, ПВЗС) објавени на веб-страницата на	**Ангажман пред изградбата** со информации

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
		територијата на оваа општина • Служби за итни случаи: Противпожарна бригада и полиција • Услуги за здравствена и социјална помош • Сопственици и оператори на комунални услуги • Комунални услуги	• Идентификување на проблемите за време на изградбата и изградбата на депонијата Русино што може да влијае на нивното обезбедување услуги и потребна координација.	ЦРППР: https://rdcpolog.mk/ и (по избор) веб-страница на општина Гостивар: http://gostivari.gov.mk/ • Покана за присуство на состанок за јавна расправа, • Редовно обезбедување информации преку веб-страницата на проектот	поврзани со ОВЖС студијата
Локални невладини организации (НВО) и други организации					
5.	Локални невладини организации / граѓански организации:	Општина Гостивар: • „Центар за женски права-Етика“ • „Топла рака“ • „Г.В. Еко“ • Граѓанска иницијатива „Стоп за Русино“ • „Месечина“ • „Здружение за демократска иницијатива-АДИ“	• Овие организации потенцијално можат да помогнат да се идентификуваат клучните прашања што се однесуваат на локалната заедница (ранливи групи) и локалното опкружување. • Информирање на локалните невладини организации и други организации за	• Информации за проектот (на пр. НТР, ОВЖС студија, ПВЗС) објавени на веб-страницата на ЦРППР: https://rdcpolog.mk/ и (по избор) веб-страница на општина Гостивар: http://gostivari.gov.mk/	Информации поврзани со објавување на ОВЖС Студијата; Во текот на спроведувањето на проектот.

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
		• Фондација ИТЦ • „Здружение на дефектолози“ • Здружение на одгледувачи на овци „Кулота“	проектните активности. • Овие организации потенцијално можат да помогнат да се идентификуваат можните мерки за помош на локалната заедница погодена од Проектот - на пр. агенции за развој на земјоделството итн.		
Регионални засегнати страни					
6.	Општини во Полошкиот регион	• Општина Гостивар • Општина Тетово • Општина Теарце • Општина Маврово и Ростуше • Општина Врапчиште • Општина Боговиње • Општина Брвеница • Општина Желино • Општина Јегуновце,	• Планирање и спроведување на Проектот. • Јавни консултации. • Поддршка со ангажмани со локалните заедници, вклучително ранливи и маргинализирани групи.	• Официјална кореспонденција и редовни состаноци за ажурирање. • Информации за проектот (на пр. НТР, ОВЖС студија, ПВЗС) објавени на веб-страницата на ЦРППР: https://rdcpolog.mk/ и (по избор) веб-страница на општина Гостивар: http://gostivari.gov.mk/	Во текот на спроведувањето на проектот

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
Национални засегнати страни:					
7.	Централната власт во Северна Македонија	• Министерство за животна средина и просторно планирање	• Одобрување на ОВЖС студија и други потребни одобренија / мислења. • Организирање и спроведување на јавна расправа / и • Државни инспекции во животната средина • Издавање на градежна дозвола за проектот.	• Официјални преписки. • Директни состаноци. • Јавни расправи / состаноци.	Редовно во текот на спроведувањето на проектот.
		• Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство	• Информирање на владата за проектот и преземање официјална кореспонденција. • Ангажирање се во врска со земјиштето (ако е потребно).	• Официјални преписки и состаноци.	Во текот на спроведувањето на проектот.
		• Министерство за финансии	• Информирање на владата за проектот и преземање официјална кореспонденција	• Официјални преписки и состаноци.	Во текот на спроведувањето на проектот.

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
			• Истражување на можности за финансирање на проектот и комуникација со донаторската заедница		
8.	Национални невладини организации и здруженија за активности од областа на животната средина:	• Најрелевантни активни национални невладини организации во Северна Македонија во областа на животната средина	• Овие организации потенцијално можат да помогнат да се идентификуваат клучните прашања што се однесуваат на локалната заедница (ранливи групи) и локалното опкружување. • Информирање на националните невладини организации за проектните активности	• Информации за проектот (на пр. НТР, ОВЖС студија, ПВЗС) објавени на веб-страницата на ЦРППР: https://rdcpolog.mk/ и (по избор) веб-страница на општина Гостивар: http://gostivari.gov.mk/ • Покана за присуство на состанок на јавна расправа за ОВЖС студијата	• Во текот на спроведувањето на проектот.
ИНТЕРНИ ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ					
9.	Центар за развој на Полошкиот регион / Претставници на проектот - на пр. Единица за управување со проекти и релевантни оддели во рамките на ЦРППР / надзорен инженер,		Информирање на групата за: • Политика за човечки ресурси, механизам	• Индивидуални состаноци или интерни состаноци на работниците;	• Во текот на спроведувањето на проектот.

Бр.	Групи на засегнати страни	Засегнати страни	Цел на комуникацијата	Комуникациски методи и активности	Индикативно време на ангажмани / консултации
	заедничко јавно претпријатие „Русино“ (по неговото основање)		за поплаки, здравствени и безбедносни процедури, кодекси на однесување, односи со јавноста на ЕБОР итн.	• Информации од претставници на терен / на лице место во врска со следново: политика за човечки ресурси; внатрешен механизам за поплаки; здравствени и безбедносни процедури; кодекси на однесување; • Спроведување на мерките од ОВЖС и ПВЗС; • Механизам за поплаки на ПВЗС	
10.	Меѓуопштински одбор за управување со отпад		Информирање за развојот на проектот, барањата за ангажман со заедницата и објавување на информациите	• Редовни состаноци во текот на спроведувањето на проектот	• По почетокот на втората фаза од проектот и со започнување наподготвителни активности и понатака

8 Програма за објавување информации и вклучување на засегнатите страни

Одговорноста за организирање и водење на активностите за вклучување на засегнатите страни во фазата на ОВЖС Извештајот е на ЦРППР. За фазите после Проектот, вклучувањето на засегнатите страни е одговорност на субјектот на кој ќе му биде доделена улогата на сопственик на проектот (ПО).

8.1 Проектна документација за ОВЖС - Објавување и консултации

За ОВЖС Извештајот и во согласност со националното законодавство, ЦРППР ќе ги обезбеди сите релевантни информации за јавноста.

Активностите за вклучување на засегнатите страни што се бараат од националното законодавство во врска со ОВЖС се:

- 30 дена јавно објавување на ОВЖС Извештајот и неговите придружни документи објавени на веб-страницата на ЦРППР. Откако ќе се објави, јавноста е информирана за деталите на објавата, вклучувајќи ги датумите и времето кога може да се разгледа;
- ОВЖС студијата и придружните документи во печатена копија е достапен за преглед во просториите на ЦРППР за сите заинтересирани страни;
- Јавните расправи се одржуваат на соодветно локално место и се презентира планот/документот.

Следејќи ја оваа постапка, процесот на јавно објавување и консултации ќе се спроведе во следните чекори:

Чекор 1: ЦРППР ќе го објави нацрт ОВЖС извештајот и неговите придружни документи на својата веб-страница (https://rdcpolog.mk/) и (по избор) веб-страница на општина Гостивар: (http://gostivari.gov.mk). Документите ќе бидат достапни и на веб-страницата на МЖСПП (www.moepp.gov.mk).

Чекор 2: Печатени копии од овие документи ќе бидат достапни за јавен преглед на адреса на ЦРППР.

Чекор 3: ЦРППР, ќе ги информира засегнатите страни за јавно објавување на ОВЖС Извештајот и ќе ги покани на јавна расправа користејќи ги следниве канали:

- Официјална веб-страница на ЦРППР (https://rdcpolog.mk/)
- Официјална веб-страница на општина Гостивар (http://gostivari.gov.mk)
- Јавен оглас објавен во медиумите (локално радио и / или телевизиски станици)
- Покана за идентификувани засегнати страни на проектот (детали за контакт дадени во Анекс 1)

Со оглед на присуството на ромската заедница во Гостивар и во полошкиот регион и во отсуство на локални електронски и пишани медиуми на ромски јазик, каналите за комуникација треба да вклучуваат национални ТВ и радио станици, македонски трет канал (МТВ 3) и / или македонско радио 3 (МР 3) време на емитување на ромски јазик за да комуницира важни информации со погодената ромска популација.

Чекор 4: Организирање состанок за јавна расправа на соодветно локално место и презентирање и разговарање за нацрт ОВЖС Извештајот со засегнатите страни. Додека се организира состанок за јавно сослушување, треба да се почитуваат мерките за КОВИД-19 за заштита на здравјето и социјалното дистанцирање, пропишани со владиниот протокол. Доколку е можно, Сопственикот на проектот треба да ги прилагоди виртуелните методи на комуникација и консултација со оглед на барањата за социјално дистанцирање. Оттука, ќе бидат донесени алтернативни начини во согласност со локалните закони, политики и новите општествени норми што се во сила за да се ублажи преносот на вирусот.

Чекор 5: Рефлектирање на примените коментари и финализирање на ОВЖС Извештајот и неговите придружни документи

Документите треба да бидат достапни на македонски, албански и англиски јазик.

8.2 Вклучување на засегнатите страни во текот на животниот век на проектот

Сопственикот на проектот и изведувачот (и договорниот договор) за изведба на Проектот ќе продолжат да соработуваат со засегнатите страни (почитувајќи ги мерките за здравствена заштита) и овој план за ангажман на засегнатите страни ќе се ажурира постојано за да го одразува напредокот на проектот. Посебно внимание ќе се посвети на комуникацијата со сите идентификувани ранливи и

маргинализирани групи, за да се обезбеди соодветно ублажување на влијанијата на Проектот врз нив и да се обезбеди соодветна помош.

Прелиминарните вклучувања може да бидат следниве:

- Јавни консултативни состаноци пред почетокот на градежните работи, и барем еднаш за време на градежните работи. Ваквите состаноци имаат за цел да обезбедат редовни собири на сите засегнати страни и да се отворени за сите заинтересирани страни. Учесниците ќе можат да ги презентираат своите мислења и забелешки во врска со Проектот, како и да предложат можни решенија за покренатите прашања, кои ќе бидат документирани и соодветно адресирани во извештаите за следење на приговорите и преземените активности што треба да се подготват од страна на ПО. Состаноците треба да бидат балансирани меѓу половите.
- Индивидуалните консултативни состаноци се насочени кон ангажирање на индивидуални групи на засегнати страни во врска со специфични прашања и ќе бидат организирани по потреба.

8.3 Информации обезбедени од Изведувачот

За време на градежните работи, изведувачот треба да доставува месечна информација до сопственикот на проектот во врска со напредокот на работите. Распоредот на работите и потенцијалните измени и дополнувања на распоредот на работите, исто така, се доставуваат приближно 2 недели пред почетокот на градежните работи до сопственикот на проектот. Сопственикот на проектот во соработка со Општина Гостивар и другите инволвирани институции/општини ќе бидат одговорни за навремено информирање на јавноста за планираните градежни работи во согласност со ажурирањата од Изведувачот. Изведувачот е должен да изработи специфичен план за ангажман на проектот, вклучително и механизам за поплаки за јавноста, како дел од ОВЖС Планот и да го имплементира во однос на работите што се договорени да се испорачаат.

8.4 Официјално барање за информации

Во случај сопственикот на проектот да добие формално барање за пристап до информации, ќе ги примени одредбите и процедурите утврдени со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.[9] Сите апликации / барања за пристап до документи се упатуваат на имателот на информации. Во случај овој

---

[9] СВ Број 13/06, вклучувајќи измени и дополнувања до СЛ број 98/19 и на сила од ноември 2019 година

носител на информации да ги има бараните информации, тогаш оваа информација се доставува до страната што ја бара во рок од 5 календарски дена. Во случај носителот на информацијата да нема информација за барање или пристап до таква информација, потребно е, во рок од 3 календарски дена по приемот, да го препрати барањето до имателот на информации за кој се смета дека има таква информација според содржината на барањето и известете го барателот за преземената мерка. Од јавните органи се бара да му дадат одговор на барателот во рок од 20 дена, или да дадат пристап до бараните документи или да побараат продолжување на рокот за обезбедување на бараната информација. Во случај да се бара продолжување на рокот, потребно е 7 дена по приемот на барањето. Продолжувањето на рокот не може да биде подолго од 30 календарски дена од денот на приемот на барањето. Во случај на целосно или делумно одбивање, барателот има право, во рок од 15 дена, да поднесе жалба до Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Агенцијата во рок од 15 дена од приемот на жалбата одлучува за жалбата. Во случај Агенцијата да не одговори, барателот може да поведе постапка како што е утврдено со Законот за општата управна постапка.

Контакт информации:

Агенција за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер
Лице за контакт: Г. Цветан Станоески
Тел: +389 (0) 2 3118 038; +389 (0) 2 3127 453 или +389 (0) 71 229 301
Факс: +389 (0) 2 3115 659
Е-адреса: cvetanstanoeski@komspi.mk
Адреса: Бул. Гоце Делчев, бр. 18, (зграда на МРТВ-14 кат), 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Веб-страница: http://komspi.mk/ (достапно на македонски, албански и англиски јазик)

8.5 Мерки за КОВИД-19 за време на вклучувањето на засегнатите страни

Објавувањето на информациите и вклучувањето на засегнатите страни бара ефективни процеси, системи и алатки. Овие стануваат уште поважни во обезбедувањето ефективен ангажман за време на пандемијата КОВИД-19. Во овие случаи, треба да се развие ревидиран пристап кон вклучувањето на засегнатите страни, кој ги зема предвид ограничувањата од КОВИД-19. Во иднина ќе се разгледува кои активности се клучни на краток рок и кои треба да се одложат сè додека не бидат укинати ограничувањата поврзани со КОВИД-19. Сите

алтернативни пристапи со ограничување на КОВИД -19 наведени во ова под-поглавје ќе бидат земени предвид за сите активности на вклучување дизајнирани низ овој ПВЗС.

Алтернативните пристапи што треба да се практикуваат за вклучување на засегнатите страни може да вклучуваат:

- Консултации со мали групи доколку се дозволени помали состаноци или правење разумни напори да се спроведат состаноци преку мрежни канали (на пр. WebEx, zoom, skype, итн.); Кога е можно и соодветно, креирање посебни онлајн платформи и групи за разговор соодветни за целта, засновани на видот и категоријата заинтересирани страни;
- Диверзифицирање на средствата за комуникација и повеќе потпирање на социјалните медиуми, групите за разговор, наменските мрежни платформи и мобилните апликации (на пр. Фејсбук, Твитер, групи на WhatsApp, групи на ViberApp, веб-врски / веб-страници на проекти итн.);
- Внимателно избрани места засновани на хигиенски и санитарни стандарди што можат да се постигнат за време на состаноците;
- Ангажирање традиционални канали за комуникација (ТВ, весник, радио, наменски телефонски линии и пошта) кога заинтересираните страни немаат пристап до мрежни канали или не ги користат често. Традиционалните канали исто така можат да бидат многу ефикасни во пренесувањето на релевантни информации до засегнатите страни и да им овозможат да ги дадат своите повратни информации и предлози;
- Каде што е неопходен директен ангажман со засегнати лица од проектот или корисници, идентификување канали за директна комуникација со секое засегнато домаќинство преку специфична комбинација на е-пораки, пошта, онлајн платформи, посебни телефонски линии со добро информирани оператори;

Секој од предложените канали на вклучување треба јасно да прецизира како може да се обезбедат повратни информации и предлози од засегнатите страни.

9 Механизам за поплаки

Целта на механизмот за поплаки е пред сè да даде пристап до механизам за решавање на проблеми со погодените лица од проектот. ЕБОР ПР 2 бара да има механизам за поплаки на вработените во рамките на функцијата човечки ресурси. Барањата важат и за невработените работници. ПО воспоставува регистар на поплаки. Било какви коментари или проблеми може да бидат соопштени на ПО или Изведувачот вербално или писмено (по пошта или е-пошта) или со пополнување образец за поплака, без да се направат трошоци на подносителот. Сите поплаки ќе бидат запишани во регистарот и ќе им биде доделен број и ќе бидат потврдени во рок од 7 календарски дена.

Процесот на поплаки ќе ги следи следниве клучни чекори:

- Идентификација на поплаки ќе биде преку лична комуникација со сопственикот на проектот, преку телефон, писмо, образец за поплаки, за време на состаноци или кој било друг начин. Жалбите ќе бидат запишани во Образецот за поплаки, а потоа ќе бидат собрани во Записникот за поплаки што ќе се чува во Единицата за управување со проектот (доколку / откако ќе се утврди)
- Жалбите доставени директно до општините ќе бидат пренасочени кон ЕУП.
- Постапката за поплаки започнува со формално признание преку личен состанок, телефонски повик или писмо, како што е соодветно, во рок од 5 работни дена по поднесувањето. Доколку жалбата не е разбрана или ако се потребни дополнителни информации, ќе се бара појаснување од подносителот на жалбата во текот на овој чекор.
- Одделението во единицата за управување со проектот ќе се развие под покровителство на сопственикот на проектот. Спроведени ќе бидат потребните активности за справување со прашањата, а завршувањето на истите е заведено во записникот за поплаки.
- Одговорот е потпишан од сопственикот на проектот. Ова потпишување може да биде потпис во дневникот на поплаки или во преписка што треба да се поднесе до жалбата.
- Одговорот на жалителот е снимен за да помогне да се процени дали жалбата е затворена или дали е потребно понатамошно постапување.

На сликата подолу е дадена табелата за текот на поплаки.

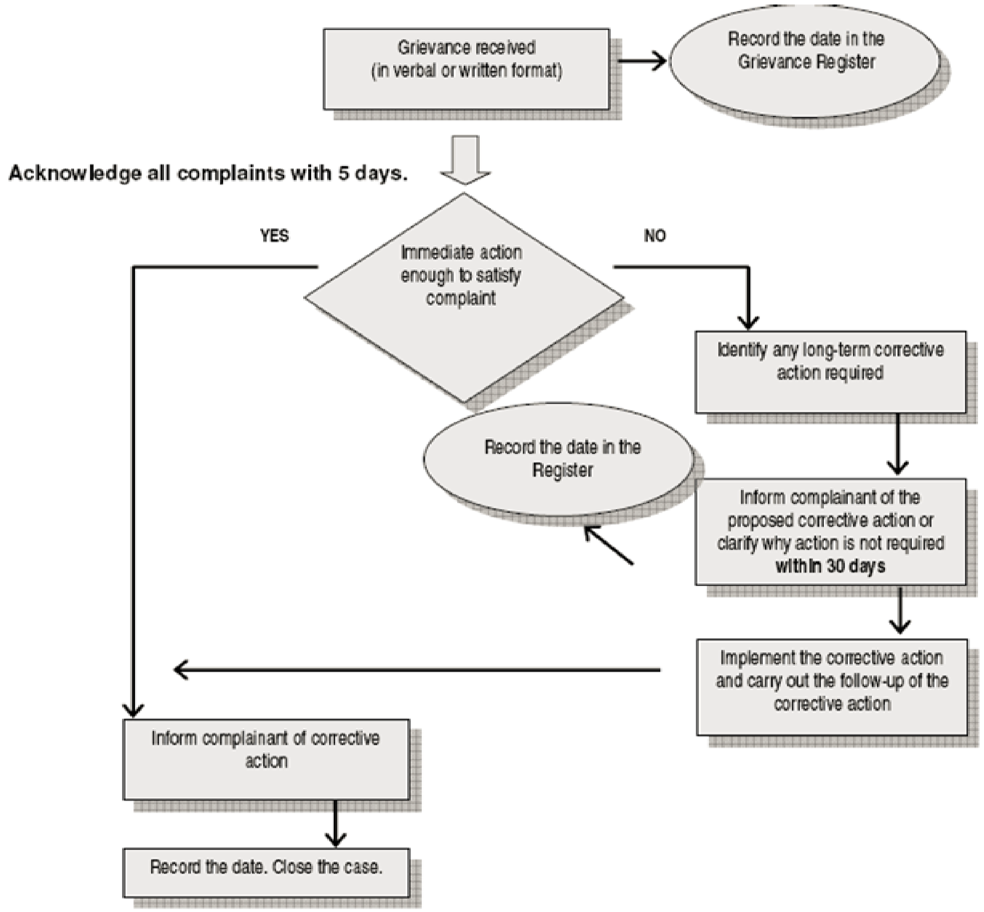

Слика 3 Процес на поплаки

Постапката за поплаки ќе биде бесплатна, отворена и достапна за сите, а коментарите и поплаките ќе бидат решени на фер и транспарентен начин. Информациите за постапките, со кого да се контактира и како, ќе бидат достапни како што е опишано погоре. Особено, сите работници ќе бидат информирани за Процесот на поплаки и новите работници ќе бидат информирани кога ќе се приклучат на Проектот. Информациите за точките за контакт ќе бидат објавени на табли за информации на персоналот и табли за информации на лице место.

Секоја поплака ќе биде заведена во регистарот со следниве информации:

- опис на поплаки,
- датумот на потврда за приемот вратен на жалителот,
- опис на преземените активности (истрага, корективни мерки) и

- датум на решавање и затворање / обезбедување на повратна информација до подносителот на жалбата.

ПО ќе ги вложи сите разумни напори за решавање на жалбата по добивањето на поплаката. Доколку ПО не е во можност да ги реши проблемите покренати со непосредно корективно дејство, ќе се идентификува долгорочна корективна акција. Жалителот ќе биде информиран за предложената корективна акција и следење на корективната акција во рок од 30 календарски дена по потврдувањето на жалбата.

Во секое време, жалителите можат да бараат други правни лекови во согласност со законската рамка на Република Северна Македонија.

10 Следење и известување

Резултатите од процесот на вклучувањето на засегнатите страни ќе бидат вклучени во извештаите за мониторинг што ќе ги подготви ПО / ЕУП.

За процесот на ОВЖС и следејќи ги активностите за јавно откривање и консултации, сите собрани коментари во период од 30 дена (во писмена форма или за време на состаноците на јавна расправа) ќе бидат обработени и ОВЖС Извештајот ќе се ревидира за да ги рефлектира.

За активностите за консултации што следуваат потоа, ПВЗС ќе се ажурира периодично за да се забележат преземени консултации, покренати прашања, преземени активности; да опише научени лекции и какви било промени во процесот на консултации; и да го претстави распоредот за тековната и идната интеракција. Првиот извештај ќе биде изработен 3 месеци по почетокот на Проектот и ќе продолжи на квартална основа. Извештаите ќе бидат објавени на веб-страницата на сопственикот на проектот, со следниве информации:

- Место и време на извршени консултативни состаноци (вклучително и други видови на активности за вклучување) со информации за учесниците;
- Прашања и грижи покренати за време на консултативни состаноци и информации за тоа како проблемите покренати за време на состаноците биле земени во предвид од страна на сопственикот на проектот, вклучително и спроведените корективни мерки наменети за решавање на поплаките;
- Бројот и видовите на поплаки покренати во известувањето од ПО, со назнака за отворени, решени и затворени поплаки.

Покрај тоа, ПО ќе достави Годишни извештаи за животната средина и социјални аспекти до донаторот кои ги сумираат влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти, влијанието врз здравјето и безбедноста, обајавувањето и консултациите и спроведувањето на механизмот за надворешни поплаки.

Одделението во рамките на сопственикот на проектот ќе биде одговорно за следење на сите активности на засегнатите страни поврзани со Проектот, обезбедување на исполнување и ажурирање на овој ПВЗС и известување до донаторот, освен ако не е договорено поинаку.

11 Контакт детали и одговорност при спроведување

Како што споменавме погоре, сè уште треба да се утврди кој ќе биде ПО за проектот „Санитарна депонија Русино“.

За изготвување на ОВЖС и додека не се утврди ПО, одговорноста за исполнување на Планот за вклучување на засегнатите страни е во надлежност на ЦРППР. Неговите контакт детали се:

Центар за развој на полошкиот регион
Г-дин Фатмир Саити, раководител на Центарот
Његегошева 2
1200 Тетово
Република Северна Македонија
Тел: +389 44 618 062
Е-пошта: info@rdcpolog.mk

12 Анекси

12.1 Анекс 1: Засегнати страни на проектот

За целите на ПВЗС, заинтересирана страна е дефинирана како *“лица или групи кои се директно или индиректно погодени од проект, како и оние кои можат да имаат интереси за проектот и / или можност да влијаат на неговиот исход, позитивно или негативно. Засегнатите страни може да вклучуваат локално засегнати заедници или поединци и нивни формални или неформални претставници, национални или локални власти, политичари, верски водачи, граѓански организации и групи со посебни интереси, академска заедница или други деловни активности.* “

Досега се идентификувани засегнати страни наведени во следната табела.

Табела 3 Засегнати страни на проектот

Локални засегнати страни		
Локални заедници	**Сопственици и корисници на земја**	**Контакти**
	ДПТТУ Тулана	Адреса: Белица, бб
	ИГМ Вардар	Адреса: нема податоци
	Сопственик на КП 717	Неделковски Сребрен, 145 25 а, Гостивар
	Сопственик на КП 720	Србиноски Петре, с.Долна Бањица
	Сопственици на КП 713/2	Марковска Бојка, с.Сушица, 1230 Гостивар
		Маркоски Митре, адреса: Панче Поповски 6/1/5, 1230 Гостивар
		Маркоски Спасе, адреса: Панче Поповски 6/1/5, 1230 Гостивар
		Марковска Петра, с.Сушица, 1230 Гостивар
	Населени места	**Контакти**
	Горна Бањица	Насир Хасипи, 078-205-461
	Долна Бањица	Мухамедали Зејнули, 078-427-711
	Сушица	Цане Теофиловски, 078-724- 422
Локални комунални услуги	Јавно претпријатие (ЈП) Комуналец	Исак Лазами, Адреса: Светозар Пепоски бр. 59, 1230 година Гостивар. Тел: 042 / 213-789 Е-пошта: info@komunalecgostivar.gov.mk
	ЈП Паркинзи и зеленило	Адреса: Светозар Пепоски бр. 59, 1230, Гостивар Тел: 042/613 083 Е-пошта: parkim.gjelbrim@gmail.com
	Противпожарна бригада	Адреса: Беличица бр. 35, 1230, Гостивар Тел: 193 042- 218 144 Е-пошта: fire.193@gostivari.gov.mk
	„Центар за женски права-Етика“	Себајете Зенку, 070-716-050

Локални невладини организации	Хуманитарна организација „Топла рака“	Мимоза Љимани, 071-709-338
	„Г.З. Еко“	Валентина Штерјовска, Ахмет Селмани 078-358-100
	„Месечина“	Мухамед Точи, 070-251-493
	Граѓанска иницијатива „Стоп Русино“	Десо Матески, 076-618-156
	Здружение за демократска иницијатива-АДИ “	Шпенд Имери, Адреса: Браќа Гиноски, 1230, Гостивар Тел: 042-221-100 Е-пошта: adi@adi.org.mk
	Фондација ИТЦ	Тафа Амети, Адреса: Браќа Гиноски, 1230, Гостивар Тел: 075-392-005 Е-пошта: tafa.ameti@t-home.mk
	„Здружение на дефектолози“	Самир Грбле, Тел: 075-289-206 Е-пошта: samirgrble@hotmail.com
	Здружение на овчари „Кулота“	Јамин Азизи, 070 651 315
Регионални засегнати страни		
Општини во Полошкиот регион	Општина Гостивар	Адреса: Бул. „Браќа Gјиноски“ бр. 61, 1230, Гостивар Тел: 042 213 511 Е-пошта: info@gostivari.gov.mk
	Општина Тетово	Адреса: Улица Дервиш Цара, 1200 Тетово, Тел: 044 511 930 Е-пошта: proffice@tetova.gov.mk
	Општина Теарце	Тел: 044 381 336 Е-пошта: komuna.tearce@gmail.com
	Општина Маврово & Ростуше	Тел: 042 478 814 Веб: www.mavrovoirostuse.gov.mk
	Општина Врапчиште	Адреса: Улица 100, 1238, Врапчиште Тел: 042 332 378 Е-пошта: Info@komunavrapcisht.gov.mk
	Општина Боговиње	Адреса: Боговиње 1220, Тел: 044 371 500 Е-пошта: info@komunabogovine.gov.mk
	Општина Брвеница	Адреса: Ул. Маршал Тито 6б, 1216, Брвеница Тел: 044 456 015 Е-пошта: komuna@brvenica.gov.mk
	Општина Жelелино	Адреса: Улица 104 бр. 14, 1216, Жelелино Тел: 044 378 030 Е-пошта: info@zhelina.gov.mk
	Општина Јегуновце	Адреса: 1215, Јегуновце Тел: 044 397 766 Е-пошта: o-jegunovce@mt.net.mk
Институции со регионално покривање	Центар за социјална работа	Адреса: Мајор Чеде Филиповски бр. 19, 1230, Гостивар Тел: 042 213 395 Е-пошта: jumcsrGostivar@mtsp.gov.mk

	Центар за вработување	Адреса: Кеј Вардар бр. 1, Гостивар Тел: 042 218 015
	Одделение за катастар / единица за недвижнини во Гостивар	Адреса: Мајор Чеде Филиповски, 1230 Гостивар Тел: 042 213 066 Е-пошта: dz.ejupi@katastar.gov.mk
	Дирекција за заштита и спасување / единица во Гостивар	Адреса: Васко Карангелески 8, 1000 Скопје Тел: 02 2 433 384 Е-пошта: dzs@dzs.gov.mk
Национални засгнати страни		
Институции на национално ниво	Министерство за животна средина и просторно планирање	Адреса: Бул. „Гоце Делчев“, зграда на МРТВ (10,11,12 кат), 1000, Скопје Тел: 02 3 251-400 Е-пошта: info@moepp.gov.mk
	Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство	Адреса: Јуриј Гагарин бр. 15, 1000, Скопје Тел: 02 3 134-477 Интернет: www.mzsv.gov.mk
	Министерство за финансии	Адреса: Даме Груев бр.12, 1000, Скопје Тел: 02 3 255 621 Е-пошта: finance@finance.gov.mk
Национални невладини организации	Здружение на екологисти на Македонија	Адреса: Васил Ѓоргов бр. 39, Скопје Тел: 02 3290 118 Е-пошта: dem@dem.org.mk
	Македонски зелен центар	Адреса: Огњан Прица бр. 1-4 / 23, 1000, Скопје Тел: 02 6132 432 Е-пошта: zeleni@zeleni.org.mk
	Македонско еколошко друштво	Адреса: К. Јосифовски Питу бр. 28 / 3-7, 1000, Скопје Тел: 02 2402 774 Е-пошта: contact@mes.org.mk

12.2 Анекс 2: Образец за јавни жалби

ФОРМА ЗА ЖАЛБА	
ИНФОРМАЦИИ ЗА ЛИЧНОСТА ПОДНЕСУВАЧ НА ЖАЛБАТА	
Име: Датум на поднесување: Евидентирано преку: ☐ Лице што поднесува поплака ☐ Друго (наведете кој) Адреса:	***Само за внатрешна употреба: како е поднесена поплаката*** **:** ☐ Лично ☐ Преку телефон ☐ Преку пошта ☐ Преку е-пошта ☐ Друго (ве молиме објаснете)
Тел: Е-пошта:	Дали сакате да бидете информирани за развојот на проектот? □ Да □ Не
Општина / село: Потпис на Жалителот со кој се потврдува приемот на пополнетата копија од образецот за поплака:	***Само за интерна употреба: Потврдете дека жалбата е прифатена и копија од овој формулар е доставена до подносителот на поплаката*** **?** □ Да. Датум: …………………………

ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОПЛАКАТА
Опишете ја поплаката :

САМО ЗА ВНАТРЕШНА УПОТРЕБА: ЕВИДЕНЦИЈА И ОДГОВОР		
Референтен број на поплака:	Датум на пријава во Дневник за поплаки	
Име на член на персоналот што ја заведува поплаката	Xxx Yyyyy	**Копии дадени на :** ☐ Сопственик на проект ☐ Лице кое поднесува поплаки / Жалител ☐ Изведувач
Потребно дејство (да се ажурира колку што е потребно како што се одвива поплаката):		
Рок за известување на жалителот за напредокот (да се ажурира по потреба): Датум: …………………………………………………………		

САМО ЗА ВНАТРЕШНА УПОТРЕБА **: СТАТУС НА ПОЛАКАТА**		
Датум:	Статус на поплака (додадете дополнителни редови по потреба):	
Поплаката е затворена:	Датум:	Потпис - сопственик на проект :